

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dacţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaş.

Anul VII.

Blaş 11 Decembre 1897.

Numéru 51.

La situaţie.

Lucrurile din monarhie s'au încurcat rău de tot. În Austria şedinţele parlamentului au fost amânate pe timp nedeterminat, şi nici speranţă nu e, ca în scurt timp să se pótă reveni la stări normale parlamentare. Şi pe când lucrarea parlamentului stagnează, pe atunci între deosebitele popóre ale Austriei ura a ajuns la o violenţă, cum abia s'a mai pomenit în trecut.

Într'aceea se apropie sfârşitul anului, convenţiunea vamală şi bancară dintre Austria şi Ungaria espiră, şi pentru viitor încă nu este îngrijit în nici o privinţă.

Pactul din 1867 prescrie, ca convenţiunile numite să se renoască tot la zece ani în amîndoué părţile monarchiei pe cale parlamentară.

În Austria asta nu se mai pótă. Acolo deci va trebui nesmintit să se aplice §. 14, paragraful împărătesc, să se facă adecă tóte dispoziţiile pe calea odinaţiunilor, cu alte cuvinte va trebui, să se introducă *absolutismul*.

La noi guvernul a prezentat un proiect de lege, prin care status quo se susţine până la finea anului 1898 cu îndatorirea, ca până în 1 Maiú 1898 proiectele definitive să fie prezentate ambelor parlamente, şi la cas, dacă asta din ori ce cauză nu s'ar pótă, guvernul ungar să fie auctorizat a dispune şi el pe calea odinaţiunilor.

Restă fixarea cuotei. După ce inse în Austria stările parlamentare au încetat, nu rămâne alta, de cât ca monarhul să determine cuota pe anul 1898.

Din espunerea acésta scurtă a situaţiei vede ori cine, că funcţionarea normală a aparatului central al monarchiei a încetat. Basa dualistică, statorită la 1867, — şi cum se vedea atunci, pe timp nedeterminat, — s'a sguduit. Azi abia va fi om în monarhie, care să pótă prezice, unde vom ajunge.

Opoziţia extremă din parlamentul ungar nu e adecă de loc mulţamită cu proiectul guvernului. Ea cere desfacerea legăturilor cu Austria şi susţinerea singură a *uniunii personale*.

Ceea ce mai mult irită pe opoziţionali, e acea dispoziţie din proiectul de lege despre provisorat, prin care guvernul cere împuternicirea de a pótă dispune independent pe calea de ordinaţiuni la cas, dacă proiectele definitive nu ar pótă fi prezentate până în 1 Maiú 1898. Opoziţia în dispoziţia acésta vede o confiscare a drepturilor parlamentului şi o cale spre absolutism, în tocmai pe cum e acum în Austria.

Nu e vorbă, ceva drept are şi opoziţia. Avënd în vedere caracterul domnului Bánffy, ea cu drept cuvînt se pótă teme, că guvernul cere împuternicirea amintită, pentru ca la timpul său în conţelegere cu guvernul austriac să reguleze ei de ei marile cestiuńi, cari parlamentele n'au reuşit a le regula, şi ast fel să depărteze realizarea

visului dorit de ea, realizarea independenţei ungare.

Noi nu împărtaşim temerile opoziţiei magiare. Noi cunoşcem fórt pe Magiari şi mai ales pe baronul Bánffy şi scim, că el tocmai așa doresce independenţa Ungariei ca şi Kossuthiştii. Tot, ce au făcut guvernele ungare de la 1867 în cóce, spre acest scop a ţintit; dar merite, câte şi-a câştigat guvernul Bánffy în direcţia acésta, nu şi-a mai câştigat nici un guvern precedent.

Temerea noastră e alta: e, că prin terminul de 1 Maiú 1898 guvernul Bánffy vre, să pună cuţitul la gâtul guvernului austriac bine sciind, că în timp așa scurt va fi cu neputinţă a restaura din colo de Leitha stările parlamentare. Pentru cazul acesta dorit de guvernul ungar se vor face imediat lucrările pregătitoare pentru ridicarea graniţei vamale şi pentru înfiinţarea băncii de stat, ca așa, ori va pótă desbate parlamentul din Pesta proiectele respective ori nu, la 1 Ianuariú 1899 să se pótă activa de o cam dată independenţa *economică* a Ungariei.

Că temerea acésta a noastră nu este fără de temeiú, se vede de acolo, că temerea acésta a avut-o însu-şi Maiestatea Sa. Ne spun a nume organele guvernului, că Maiestatea Sa numai fórt cu anevoe a putut fi înduplecat a-şi da învoirea la punerea terminului de 1 Maiú.

Feuilleton.

Basilianii reformaţi în Galiţia.

Ostrow lângă Sokal 23 Novembre 1897.

Sfîntul nostru Părinte Leo XIII îngrijindu-se de unirea bisericilor răsăritene a îndreptat ochii săi într'un chip deosebit asupra ordinului sfîntului Vasile cel Mare, care mai există în partea ruténă a Galiţiei. Unindu-se biserica ruténă în vécul al 16-lea cu biserica catolică prin sinodul de Brest, se regeneră într'insa şi ordinul sfîntului Vasile, care fiintă între Ruteni de la timpurile sfîntului Vladimir, dar care sub înriurirea schismei foţiane amortise şi decăduse cu deseavăşire.

Vredniciile cele mai mari pentru învierea vieţii monachale între Rutenii uniţi le au fără îndoelă al treilea Mitropolit unit de Kiev Iosif Velamin Rutski împreună cu sfîntul Iosafat, fiú credincios al sf. Vasile, care ca arhiepiscop de Polock muri pentru sfînta Unire, după ce ca magistrul al novitiilor însuflase ordinului reînfiinţat viaţă nouă şi înaltă.

În a dóua jumătate a vécului al 18-lea aveau Basilianii uniţi în Polonia ca vre-o 500 de mănăstiri, numărându-se împreună şi casele de misiune, unde locuiaú numai puţin preoţi, şi mănăstirile călugăriţelor regulei sf. Vasile. În lăuntru lui ordinul era așa de tare, în cât desfiinţându-se în Polonia în anul 1773 prin brevele lui Clemente XIII colegiile Iesuiţilor, Basilianii pteau lua asupra-şi o bună parte a şcolilor lipsite de învăţători.

Nu-i de mirat așa dar, dacă şi schisma rusescă în lucrarea sa cea dărîmătoare împotriva sfîntei Uniri stăruia mai înainte de tóte, să slăbescă ordinul sfîntului Vasile şi să împedecé ori ce înriurire a lui asupra poporului, silind mai întâiú pe religioşi, să ducă o viaţă curat contemplativă, de şi însu-şi sfîntul Vasile privia lucrarea apostolică şi pedagogică de potrivită cu scopurile ordinului său. — Aşa adaugându-se şi prigoniri sângeróse, în cari mulţi membri ai ordinului muriră pentru credinţă, Basilianii se nimiciră sub sceptrul Rusiei în jumătatea întâia a vécului de faţă. Cel din urmă Basilian rusesc, un bătrán preot aprópe cu totul orb, şi care prin 40 de ani trebuia să slujescă în mănăstirile schismatice ale Rusiei ca argat pentru credinţa sa cătră

sfînta Unire, muri cu câţi va ani mai înainte în mănăstirea galiţiană reformată de Dobromil.

În Austria, sub a cărei putere prin împărţirile Poloniei veniseră mai multe mănăstiri ale ordinului Basilian, unele comunităţi de ale lui se desfiinţară prin edictele lui Iosif II, cele alalte duceau în timpul cel din urmă, mulţamită unor împrejurări, cari nu tot de una atirnaú de la religioşi o viaţă cam precară, mai ales fiind că numărul membrilor era preste măsură mic.

Avënd așa dar în vedere faptul, că starea sfîntei Uniri între poporul rutean era tot de una strîns unită cu starea mai mult sau mai puţin bună a ordinului sfîntului Vasile, se îndreptară Episcopii ruteni ai Galiţiei împreună cu zelosul şi învăţatul provincial al ordinului, Dr Clemente Sarnicki, şi unii alţi părinţi Basiliani iubitori de ordinul lor la Sfîntul Scaun şi cerură de la dînsul un ajutor deosebit pentru reînvierea institutului religios al sfîntului Arhiepiscop de Cesarea. După o matură deliberaţiune Sfîntul Părinte Leo XIII hotărî în ziua de 12 Maiú 1882 prin bula „Singularae praesidium“ reformarea ordinului şi puse executarea hotărîrii sale în mînile preoţilor din Societatea

De ce face dar gură opoziția magiară?

Noi socotim, că pentru ochii lumii ori mai bine zis pentru ochii Majestății Sale, ca să arete adecă presiunea, sub care stă bietul guvern Bánffy. La momentul din urmă opoziția se va mulțami cu o modificare stilară, care înse în realitate va pute să fie și mai periculoasă pentru monarhie, întru cât mai limpede va enunța obligămîntul de a activa după un an independența economică a Ungariei.

Ce va mai fi, nu scim. Atîta scim, că de noi mai rău nu va pute fi. Scim înse și aceea, pentru că o vedem, că vața și importanța monarhiei noastre în concertul marilor puteri în urma situației actuale a scăzut cu 50%.

Monarhia noastră azi e desbinată în toate părțile sale. O asemenea monarhie nu poate să impună nimănui.

Etă unde ne-a dus șovinismul Germanilor din Austria și al Magiarilor de la noi.

Cum se face? — Nu a trecut multă apă pe Tîrnăvă la vale, de când se întîmplase, că foile noastre „naționale“ fuseră nedumerite, — ba mai mult, fuseră supérate, supérate foc, — ba încă și mai mult, una din ele ar fi fost aplicată chiar și să suduie de cele sfinte, de cum va nu ar fi existat bontonul, și acestea toate din cauza, că nu li-se comunicaseră spre publicare cele petrecute în cea mai de pe urmă conferență a episcopilor nostri și cele ce mai întreprinseseră dinșii referitori la cestiunea autonomiei bisericii noastre.

Firește dacă foile acestea ar fi putut să publice lucrurile acestea, ele s'ar fi făcut încă și mai — interesante. Redacțiunile lor în naivitatea lor de loc nu puteau să pricépa, că lucrurile acelea nu s'au petrecut și nu s'au întreprins, pentru ca să servescă spre a face, ca foile acelea să devină mai interesante.

Acum să întorcem fôea.

S'a aranjat de unăzi un rendez-vous la tirgul de cai din Cluș. Din cele ce s'au petrecut acolo, foile noastre „naționale“ ne-au

împărtașit numai atîta, că Dr Raț președintele comitetului național la tirgul acela nici nu a vîndut și nici nu a cumpărat nici un cal.

De unăzi s'a făcut din Sibiu o excursiune — de plăcere — până la — Lómnes? Ba cu ceva mai de parte spre sud-ost. Tot pe atuncia s'a aranjat și din Arad o excursiune de felul acesta, — asemenea nu numai până la Bulgarii din Vinga, ci cu ceva mai de parte spre sud-ost. Din „Tribuna“ și din „Tribuna Poporului“ nu am aflat nimica despre aceea, dacă le-a prins bine ômenilor excursia acésta.

Încă și mai apoi, — au trecut numai câte va zile de atuncia, — au aranjat membrii comitetului național în Sibiu o consfătuire asupra — prețului bucatelor. Din foile „naționale“ nația n'a aflat nimica despre aceea, dacă prețurile acestea s'au urcat ori au scăzut în urma acestei consfătuirii.

Tănuirile acestea toate pe noi totuși nu au putut să ne facă, să fim nedumeriți.

Nedumerirea noastră a produs-o altă împrejurare. Cum se face, de cei de la „Budapesti Hirlep“ sînt în poziția de a spune lumii, cele ce s'au petrecut și întreprins în convenirile și excursiunile acelea — spre fericirea némului românesc?

„Decadența episcopatului nostru.“

»Regio depopulata«

Se zice, că unul dintre cei dintăi prelați ai Irlandei, Archiepiscopul d'Armagh în secolul al XII-lea, avea darul prorocirii, și a lăsat în urma sa o carte, care prezice, cum va fi pontificatul fie căruși Papă până la sfârșitul lumii, atribuind păstoriei fie căruia câte o scurtă devisa.

Ori cum ar fi, fapt istoric este, că prezicerile consacrate de apostolul irlandez Papilor, ce au urmat până acum, s'au adeverit într'un chip minunat.

Așa, ca să nu luăm de cât pe cei doi Papi din urmă, avem domnia lui Piú al IX-a cu devisa: „Cruce de Cruce.“ Și nu este ôre crucea casei regale italiene de Savoia, care a crucificat moralmente pe acest Papă?

Pontificatul actualului Papa Leon al XIII-lea îi revine devisa: „Lumen in Coelo.“

Dată fiind succesiunea teribilă, ce a primit Leon XIII, cu puterea lumescă de vécuri a *Papilor-regi* sfărîmată, cu auctoritatea spirituală a papalității zdrobită în Germania, izgonită din Franța și preste tot decădută și părăsită în lumea creștină, ar fi cu neputință a se caracteriza mai bine de cât în cele două cuvinte: *Lumina cerească*, domnia actualului Papă al Romei vechi, care numai cu puterea lumii sufletului său a ridicat papalitatea din caosul cel mai întunecos la cea mai înaltă strălucire spirituală, de care s'a bucurat vre o dată pe lume.

În seria deviselor pentru Papii, ce au să vie pe tronul Vaticanului, găsim și pe acésta: „*Regio depopulata*“, care credem, că se potrivește minunat actualului nostru Episcopat, care în lumea ortodoxă în Sinod întrunescă aceea-și putere spirituală deservită ca și un Papă.

„Etă un Sinod,“ zice mult regretatul Alexandru Lahovari în cel din urmă al său articol „*Tristia*“, „compus de 11 Archierei și un Mitropolit, care în *Maiú* osindescă pe Primatul Tării ca eretic, abusiv, vinovat de simonie și avînd cu un ocnaș nisce întunecose legături, și acela-și Sinod, compus din aceia-și ômeni, la *Decembrie* spune, că toate sînt minciuni, că pentru unele din aceste acușățiuni Sinodul a ieșit din competența sa, și că pentru cele alalte minciuni nimic nu este dovedit.

„Și cum se face acésta neauđită schimbare la față? Fost-a o nouă concentrare, discuție, apărare, acte, dovediri, martori? Nimic.

„Pe cum Primatul a fost osîndit fără nici una din aceste forme sau garanții, tot ast fel a fost achitat fără chiar a se căuta un pretext cât de slab la o așa minunată contrazicere.

„Singura deosebire este, că dacă osînda s'a ticluit în 24 ôre, desvinovățirea a urmat în 24.

„Nimic nu se schimbă înse. Acela-și acusat, aceia-și judecători, acelea-și capete de acusare, acelea-și motive de apărare.

„Ne înșelăm: se schimbă ceva; se schimbă guvernul. Sturdza-Poni au cerut

lui Isus, cari după bula sus numită trebuie să călăuzescă atîta vreme ordinul regenerat, câtă vreme tinerii religioși după judecata Sf. Scaun n'au încă între sine un număr îndestulitor de inși spre direcțiunea lor. Ca casă de noviciat desemneză bula mănăstirea de Dobromil lângă Przemisl, unde trebuie să locuescă numai ast fel de religioși Basiliți, cari fac parte din congregațiunea reformată. În anii următori Basilianii vechi se retrăgeau din ce în ce mai mult din mănăstirile lor spre a le ceda după trebuință la frații lor cei tineri.

Frumoșa lucrare începută după inițiativa episcopilor ruteni și a vechilor Basilianii inși-și trebuia, pe cum înțelegem ușor, să sufere și împotriviri. Se făcea alarm în ziare și adunări. Mulțamită lui Dumnezeu, periodul furtunilor nu a fost prea lung. Astăzi prejudecățile sînt înlăturate prin fapte publice, și tinera congregație ruténă reformată are acum 9 mănăstiri, în cari după cel din urmă catalog al anului acestuia locuiesc 136 religioși, adecă 46 preoți, 40 clerici și 50 frați laici. Acești din urmă se presintă în număr așa de mare spre primire, în cât pentru un ôre care timp nimeni nu mai poate fi primit pentru gradul de frate, ceea ce arată fie căruși om gânditor, că ordinul la poporul rutean de fel nu poate să fie nepoporal. Chiar din Basilianii de vechi

observanță mai mulți au trecut de bună voe la congregațiunea reformată și sînt o vie pildă îndemnătoare pentru tinerii lor tovarăși.

Dar nu numai prin numărul caselor sale și al membrilor arată ordinul cel nou înființat puterea sa vitală, care nici de cum a rare ori era stavilită și împedecată prin lipsa de local potrivit și de mijloce materiale. În bisericile Basilianilor, în care după espresa poruncă a Papei se observă cu cea mai mare esactitate ritul răsăritean, găsim pretutindenea o mare frecvență a sfințelor taîne, din localități îndepărtate vine poporul evlavios spre a se ruga și spre a se sponvedi. Mult au făcut tinerii religioși prin misiuni populare în limba ruténă. Ce împreșune a făcut acésta noutate îmbucurătoare asupra poporului rutean din fire plecat spre evlavie, arată faptul următor. Un bătrân Rutean, născut în România, locuind acum în Galiția, și care până azi nici n'a primit formal unirea, D. Daszkiewicz, era de față la mai multe misiuni ale Basilianilor. Uimit de activitatea lor întrébă, de unde vin ômenii aceștia. Fiind bine informat despre toate, voia să fie de aproape martor al vieții noilor apostoli în casele lor inșe-și. Așa vizită mănăstirile de Dobromil și Lemberg și se uită bine la viața regulată a monachilor catolici. Succesul a fost, că D. Daszkiewicz neavînd copii și fiind stăpân

preste o moșie întinsă, dăruie în dată congregațiunii reformate o parte însemnată a proprietății sale spre întemeierea unei noue reședințe, care astăzi și ființeză și adăpostescă 5 religioși. Bătrânul ctitor împreună cu soție-sa voesce, să aibă hrana numai din bucătăria iubiților săi Basilianii, de și locuiesc, pe cum se înțelege, ca mai înainte în simpla sa căsuță lângă mănăstirea întemeiată de dînsul.

Confraternitățile religioase erau o datină a Rutenilor chiar înainte de ce s'au unit cu biserica catolică. Patriarhii de Tarigrad făceau chiar mari abuzuri cu aceste instituții dându-le privilegiile stauropegiale, prin cari confraternitățile erau scutite de iurisdicțiunea chiar a Mitropolitului și erau așa un element revoluționar în biserică. Basilianii ținîndu-se de obiceiurile străvechi ale bisericii lor păstrează confraternitățile, dându-le totuși o direcțiune sănătoasă în sensul catolic. Ei alcătuesc în popor o organizare religioasă introducînd apostolatul rugăciunii întru cinstea Preasfintei Inimi a lui Isus sau așa numitul rosariu viu, instituțiune, care din firea sa e supusă acțiunii preoteșci.

Și pe cum ajută duhovnicesc poporul prin misiuni și confraternități, așa spriginesc și pe confrății lor din clerul secular ținînd exercițiile spirituale pentru preoții de rit

condamnarea, condamnare a pronunțat Sinodul.

„Aurelian-Mărzescu a cerut achitare. Achitarea s'a hotărât de Sinod.

„De rușine, de conștiință; de lege, de credință, de frică de Dumnezeu nici vorbă.

„Un guvern este pe pământ, și în ceruri nimic.

„Rușine, de zece ori rușine!“

Într'adevăr, Episcopatul actual prin nelegiuirile, ce a sevârșit, s'a afundat în cea mai ticăloasă păcătoșie: sdrobit moralmente de disprețul întregului neam, el țîresce în prăpastie sfînta noastră Biserică națională: Religia poporului român e sfășiată;  r Biserica este cuprinsă de cea mai rușinosă anarhie.

Clerul mirean duce un răsboi  desfrînat, nu împotriva persoanei Episcopilor, ci în contra Episcopatului ortodox: a  apărut ziare în România, redactate de preoți, care atacă instituția Sf. Sinod și constituția apostolică a Episcopatului ortodox!... Și ca culme a batjocurii primul redactor al unui asemenea ziar a fost propus în Sinod, chiar estimp, la alegerea de Arhiepiscop, întrunind 3 voturi.

Nemulțămii cu puțința de a intra în Episcopat preoții văduvi cer a dóua căsătorie chiar și pentru cei divorțați!...

Unii preoți, care a  stat la închisore, condamnați pentru delictes infamante, se plimbă îmbrăcați preoțesce prin biserică și pe strade, nesuperați de cler, nici de auctoritatea superióră eclesiastică. —

Așed mintele nóstre de cultură bisericescă, din punctul de vedere eclesiastic, sînt într'o stare de destrăbălare deplorabilă.

Epitropii habar n'a , de ce se petrece în Seminarele eparchiilor, și c nd se ocupă de ele, este spre a impune promoțiunea favoriților lor în vederea unei grase chirotonii.

Se găsesc chiar profesori de seminar eterodoxi, cărora le pasă prea puțin de direcțiunea sufletescă, ce trebuie dată viitorilor preoți români.

Întru c t privește crescerea specială și însuflețirea conștiinței alumnilor în vederea

sfîntei lor chemări, nu există absolut nici o normă în Seminarele nóstre.

De exerciții educative și de monite sociale nu e nici vorba: seminariștii sînt lăsați la voea lor ca în ori ce școlă publică; mai mult, nu li-se aplică nici chiar uniforma de rigore institutelor speciale. În nici un seminar nu se p rtă rasa eclesiastică;  r studenții în teologie sînt lăsați în cea mai deșantată libertate, nefind priveghiați nici chiar întru îndeplinirea datoriilor unui bun creștin; pe c nd ca unii, ce sînt plătiți de stat pentru ac stă invet tură, ar trebui introduși de vreme în ierarhia pregătitoare a bisericii, ca citeți ori ipodiaconi și repartisați cu serviții duminecal obligatorii pe la biserică.

De asemenea, de o selecțiune a ucenicilor în preoție nu e pomenel : după ce se admit în condițiuni mai mult sau mai puțin rele elevii în seminarii, nu se urmăresce cu trebuința cerută aplicările individuale în cursul inferior spre a se elimina cu totul la trecerea în cursul superior cei neapți ori lipsiți de chemare. Dimpotrivă sînt admiși la promoțiune cele mai netrebnice mediocrități, pe l ngă cei ce s'a  distins la invet tură. Ast fel mediocritățile r m n zestrea Bisericii, pentru că nu văd scăparea existenței lor de c t în preoție, pe care o consideră ca o meserie lucrativă;  r cei buni fiind siliți din lipsă de mijloce a face facultatea de teologie spre a obține o diplomă sînt perduți pentru Biserica, îmbr șșand profesoratul sau alte funcțiuni publice, de ore ce la universitate li-se predă teologia de cel mai sfruntat apostat bisericesc, r spopitul Dragomir Dimitrescu, la numirea căruia ca profesor la facultatea de teologie Episcopatul actual n'a făcut nici o obiecțiune, ba spre rușinea Bisericii l-a mai numit și director al Cultelor.

Față cu ac stă tristă stare de lucruri, care r de temelia Bisericii nóstre naționale, degradarea morală a Episcopatului actual r m ne fără leac.

Într'adevăr chiar în urma înfricoșatelor încercări, prin care a trecut auctoritatea sinodală, majoritatea Episcopilor nu încetéză a da în vileag cele mai scandal se porniri.

Așa cu prilejul celei din urmă alegeri de Arhiepiscop cu titlul de Bucacianul unul dintre candidații cunoscuți pentru viața sa scandal să și imorală a întrunit imensa majoritate de 11 voturi;  r un alt competitor, cunoscut pentru cucernicia și curățenia vieții sale eclesiastice, de abia a ajuns la limita de 8 voturi.

Mitropolitul Moldovei înse, al c ruil sufragane e titularul, într'un moment de conștiințosă reculegere s'a opus din r spuțerul la întărirea celui cu 11 voturi, stăruind și obțin nd de la M. S. Regele, să se dea investitura celui cu 8 voturi.

Ei bine, c nd a fost vorba, să se chirotonisească noul Arhiepiscop, a fără de Episcopul Hușilor toți Episcopii și Arhiepiscopii din țară s'a  pus în grevă împotriva Mitropolitului Moldovei refuz nd a merge la Iași spre a sevârși chirotonia, așa, că dacă nu se găsia preasfîntitul Valerian Râmnicianu, care a primit, să ofițieze, Arhiepiscopul întărit de Rege r m nea nechirotonisit de Episcopat!...

Prin treva intervenită între partidul conservator și cel liberal pentru soluțiunea crizei mitropolitane impun ndu-se Mitropolitului Ghenadie de a demisiona, și fix ndu-se reelegerea Mitropolitului Iosif Gheorghian, s'a creșut, că pacea în biserică se va întemeia prin rușinarea și înfr narea celor nemernici. Dar din cele petrecute la c teva zile, după ce a scăpat din gr znicul impas, Episcopatul actual s'a însărcinat a dovedi, c t este de deșertă ori ce nădejde pentru îndreptarea păcătoșilor din a sa majoritate.

Aula n stră sinodală nu mai răsună de mult la chemarea Duhului Sfint al îndreptătorilor legii n mului românesc.

Lucrările înaltei nóstre Adunări bisericesc  a fără de espedierea afacerilor eclesiastice curente se reduc la dispute ridicole ori injurioase între membrii „Sacralului corp“, dispute, ce ie  câte o dată proporții at t de scandal se, în c t ministrii reprezentanți ai Cor nei spre a le curma sînt siliți a părăsi ședințele ex abrupto.

Partenie ține mai mult ca ori când Sinodul în prih nitele sale ghiare și în parte pe

grec, cari, după cum scim, mai înainte puțin erau practicate, de când înse P. P. Basiliani se află în fruntea lor, a  luat un avînt f rte îmbucurător. Se vede increderea, de care se bucură tinăra congregație la clerul secular.

Pentru o instrucțiune mai temelnică a poporului rutean ordinul redact z  o mică publicație menstruală populară numită „Misionarul“, care apare la Lemberg. Conținutul l-a criticat f rte favorabil revista catolică „Przegl nd powszechny“ din Cracovia,  r condițiunile externe sînt de sigur de o așa natură, în c t publicațiunea p te să între ușor și sub streșina celui mai sărac țeran. Fie care caietel în mare octav cu 16 pagine, av nd câte o ilustrațiune religioasă, c stă numai doi cr. Așa modesta întreprindere a c știgat după o existență de 7 luni d ou zeci de mii de abonenți. A fără de acésta membrii ordinului conlucr z  la editura unei reviste rutene pentru preoți „Dusz pastyr“, care înse apare sub altă redacție. În sf rșit în tipografia proprie a ordinului la Zolkiew se tipăresc multe cărticele religioase populare. Între altele pomenim numai o c rticică cu c ntece populare religioase în limba rutenă, cari înlocuesc cu mare reușită c ntecele mai vechi în limba slavonă nu așa de ușor înțel să de popor. Melodiile f rte armonioase le-a compus distinsul Părinte Luncina O. S. B. M.

Pe tărîmul pedagogiei nu permite încă numărul așa de modest al membrilor, să facă ordinul ceva mai însemnat. Totuși lângă mănăstirea de Lawrow, cunoscută și în istoria bisericescă a Moldovei, Basiliani invet  singuri în școlă normală de băeți. O asemenea școlă confesională cu dreptul publicității a  luat asupra-și t mna acésta la Drohobic.  r la Buciaci țîn o bursă pentru elevi de gimnasiu, unde tinerii locuesc av nd și susținere gratuită și primesc lecțiuni auxiliare.

Merite f rte mari are ordinul lu nd parte la întemeierea și direcțiunea duhovnicescă a congregațiunii rutene de rit grecesc a „Slujit relor Maicii Domnului“. Scopul bunelor călugărițe este ridicarea vieții religioase între țeranii ruteni, din mijlocul cărora se recrutez  tóte surorile. Traiul le e f rte simplu. Hrana trebuinciosă o c știgă o parte a surorilor cu m nile sale. Ele se duc cu țeranii și țerancele la c mp, lucr z  împreună cu ei, stăruesc pentru convorbiri cinstite, veghi z  asupra moravurilor tinerimii retrag țărănimea de la abuzul beuturilor spirituoase, dau pildă bună la munca însă-și. Altă parte a surorilor r m ne în modesta casuță, ce o numesc mănăstirea lor. P nă azi Slujit rele M. D. a  8 case în Galiția r s ritenă. Aflăm, că I. P. Sf. Sa Mitropolitul Sembratovici vre, să întemeieze acum 2 reședințe nou . Aici se adună copiii mici ai

părinților ocupați la c mp, copii, cari nu sînt încă datori, să umble la școlă. Surorile îi țîn la sine tótă ziua, se j c  cu dîșșii, îi învață, ba chiar dau m ncare la cei săraci. Frumos fel de kisedovuri!

Prin regenerațiunea Basilianilor a fost cu puțință, să se reînființeze  rași și congregațiunea călugărițelor Sf. Vasile, cari erau să se stingă aproape cu totul între Ruteni. Maicele a  acuma trei case, dintre cari una la Lemberg, cea mai nouă, o datoresc d rniciei I. P. Sf. Sale Mitropolitului Silvestru Sembratovici. Scopul lor sînt mai ales școlile superioare de fete.

Cu dragoste cu adevărat apostolicescă ordinul Sf. Vasile nu-și uită nici de Rutenii Americii, cari mulțămită curentului de emigrare se înmulțesc din ce în ce mai mult. Primejdia e în tot de una aproape. Cele d ou  eparchii disunite rusesci, cari există în America, își îndréptă ochii mai ales asupra Rutenilor uniți spre a-i atrage la sine prin identitatea ritului. Ziarul din Lemberg „Ruch katolicki“ vestesce aceste zile, că la Prudentopolis în Brasilia lucr z  de mai multă vreme un voinic misionar Basilian, membru al congregațiunii reformate,  r după c te va s pt m ni vor pleca, pe cum aflăm, doi alți membri în America spre ajutorul Rutenilor catolici.

Pe din lăuntru ordinul anul acesta tot a făcut propășiri. Cursul de filosofie, care

Mitropolitul Iosif Gheorghian, asupra căruia nu perde nici un prilej spre a-l face, să-și simtă atotputernicia.

Ghenadie Râmnicu, dat judecății pentru fapte imorale și isbit de o infirmitate rușinosă, care-l opresce canonicese de la orî ce servie Archierescă, stă neclintit la locul său, împreună cu cei alalți pecațoși ca Dionisie Buzău escrocul etc.

Er Mitropolitul Primat Iosif Gheorghian, a cărui realegere s'a făcut cu jertfa prescripțiilor canonice, de ore ce, după abdicarea la scaun din 1893, urmată de recomandarea mântuirii sufletului său la rugăciunile credincioșilor, nu mai era demn de kiriarchie, fiind cu totul lipsit din fire de orî ce putere de inițiativă, este incapabil de a face binele și stă nepăsător la cele rele.

Credința noastră în veșnica tineretă a sf. noastre Biserici, cum și în perfecțiunea instituției apostolice a Episcopatului nostru național, este nestrămutată.

Dar e cu neputință, credem, ca parte dintre Episcopii actuali să mai fie îngăduiți a sta în capul Bisericii.

Omenii aceștia, rău crescuți, rău instruiți, rău nărașiți, au ajuns prin cele mai josnice intrigă la cea mai înaltă dintre demnitățile statului. Și vedându-se investiți cu caracterul suveranității spirituale și a imunității politice, cred, că totul le este permis. Fiind siguri de impunitate, nu mai au nici frică de Dumnezeu, nici rușine de omeni.

De unde reiese neapărata trebuință de a se chema la viață cât de neîntârziat o înaltă autoritate disciplinară a Coronei, prevădută în vechile instituții bisericesti ortodoxe și practică azi în vecinătatea noastră sub formula „Ad audiendum verbum” spre a se priveghia mai de scurt viața și activitatea omenescă a Episcopilor pentru demnitatea statului.

până acuma se adăpostia în mănăstirea de Lawrow, s'a unit pentru motive sanitare și materiale cu casa novițiatului de Dobromil, er în mănăstirea de Christinopoli s'a înființat un curs complet de teologie dogmatico-speculativă de patru ani. Trei catedre de dogmatică și catedra de morală și esegetică sînt ocupate de Părinți din Societatea lui Iosif, dreptul canonic și liturgica sînt predate de Basiliani înșiși. Potrivit cu constituțiunile ordinului, cari prescriu cel puțin trei dispuțațiuni solemne publice pe an, s'a făcut o atare dispuțație la Christinopoli în 16 Novembre c. cu asistența preoților megieși de rit rutean și latin. A fost întâia dispuțație publică a noului teologat. După oficiala disertație latină despre sacramentul pocăinței, și după ce propusese cel dintăiu dintre cei 3 opugnanți obiecțiunile sale și primise soluțiunea defendentului, s'a cetit o a doua disertație în limba rutenă despre scaunul patriarhal de Constantinopoli. Tote au făcut asupra musafirilor prezenți o impresiune de sigur favorabilă, în cât urăm ordinului întreg și în deosebi tinerilor studenți de teologie cel mai bun progres. Dea Dumnezeu, să se ivescă din sinul congregațiunii rutene Basiliani ca Clain, Maior și Șincai!

Sub impresiunea bună a dispuțației, la care subsemnatul ca cel mai de aproape paroch megieș de rit latin avu plăcerea de a asista, se simți îndemnat, să scrie conform adevărului rîndurile de mai sus și să le aducă la cunoștință publică.

Sigismund Iarosz
Paroch rit. lat. de Ostrów.

Căci pentru onorea țării și pentru sfințenia instituției Episcopale asemenea omeni ca acei, care compun majoritatea Episcopatului actual, urmază pur și simplu a fi suprimați și izgoniți din Biserica, asemănat poruncii Mântuitorului lumii:

„Scris este: Casa mea casă de rugăciune se va chema, er voi o ați făcut pe dînsa peșteră tâlharilor.”

„Timpul” 1 Dec. 1897.

Revista bisericească.

Roma.

Sfinția Sa Leo XIII în zilele trecute a primit în audiență pe presidentii mai multor cercuri catolice din Toscana și pe redactorii mai multor foi catolice de acolo. Papa răspundend la discursul omagial, ce i-s'a ținut, a accentuat necesitatea de a lucra în actualele împrejurări la înflorirea presei sănătoase. În viața publică a catolicilor, a zis Sfinția Sa, presa catolică e ca și aerul sănătos dătător de viață, fără de care nu putem exista.

Ziarului „Polit. Corr.” i-se scrie din Roma, că bunele raporturi, cari de la suirea pe tron a actualului țar se cultivă cu Roma, în timpul din urmă s'au conturbat. Ansa a dat regimul rusesc, care a transportat la Odessa pe Msgr. Symon coadiutorul arhiepiscopului de Mohileff din cauza, că acesta la cultul dumnezeesc în părțile, cari nu sînt strict liturgice, a reintrodus limba polonă în locul celei rusesce virite de guvern mai înainte cu forța. Guvernul a cerut de la Roma aprobarea limbii rusesce, dară S. Scaun n'a aprobat-o.

Franța.

Al doilea congres catolic național, care s'a deschis la 30 Nov. în Paris, în telegrama omagială adresată Pontificelui Roman declară, că cu supunere fiescă urmază îndrumările Pontificelui, și accentuează necesitatea de a se pune catolicii francezi pe teren constituțional. Decî congresul stă pe bazele indicate de Papa; din cauza acesta monarhiștii nu au participat la congres. Din raportele comisiunilor se vede, că misiunile din diecesa de Paris au reintors la viața creștină 23000 de persoane. Abbé Roinat espune necesitatea, ca Franța să propage creștinismul în coloniile sale transmarine; prin acesta de o parte câștigă poporele din colonii pentru biserica catolică, de alta pentru statul francez. Aici ar pute imita exemplul țerilor protestante și în deosebi al Angliei. Pe când protestanții au jertfit pentru misiunile lor la 150 milioane, pe atunci toți catolicii abia au dat 10 milioane frcs.

Anglia.

Episcopatul Anglican nu de mult a ținut o formă de sinod plenar, la care au participat 194 de prelați din tote părțile vastului imperiu al Angliei. Sinodele anglicane, cari se celebrează cu mare pompă, în realitate se reduc la simple conferințe pentru desbaterea cestiunilor de interes comun, fără de a se aduce decisiuni cu putere obligătoare pentru toți. Anglicanii ca și cei alalți protestanți

nu recunosc o auctoritate eclesiastică cu putere primită de la Dumnezeu, ci la ei e normativ spiritul privat al fie căruia.

Sinodul a încredințat arhiepiscopului de Canterbury, să traducă din nou simbolul Atanasian, de ore ce nu le convine textul în care sînt espuse atât de clar doctrinele catolice, ci ar voi un text, căruia să-i pôtă da ei interpretare după plac. Nu e mirare, falsitatea nu pôte suferi adevărul.

Revista politică.

Afaceri interne.

Dieta și-a reinceput lucrările. În ședința de Lună ministrul de finanțe a prezentat budgetul pe anul 1898 și și-a ținut exposeul cercand, să dovedescă, că budgetul e lucrat pe baze reale. Venitele ordinare sînt proiectate în 470,605.451 fl., eră spesele în 449,084.228 fl., deci s'ar realiza un plus de 21,521.223 fl. Venitele extraordinare sînt computeate în 27,710.840 fl. față de spese, cari sînt de 49,156.342 fl., cât rezultă un deficit de 21,445.502 fl. Venitele totale se calculează în 498,316.291 fl., eră erogatele în 498,240.570 fl., și așa escedentul după calculul ministerial, care de comun e optimist, ar fi de 75.721 fl., adecă cu 13.086 fl. mai mult de cât în budgetul anului 1897.

După exposeul ministrului a venit pe tapet proiectul de lege despre magiarisarea numelor de comune, care în desbaterea generală a fost primit de tote partidele votand contra numai deputații Sași. Sasul Schreiber nu trage la indoelă, că guvernul are motive ponderose pentru proiect, dară nu află de corect a înmormînta numele de comune, cari sînt în gura poporului.

Br. Bánffy presentă proiectul de lege pentru provisoriu. El zice: „Cu câte va zile înainte de acesta am prezentat proiectul de lege despre provisoriu. Acest proiect s'a și primit, dară cu condițiunea, că numai atunci intră în vigore, când va fi votat și în Austria pe cale constituțională. Acesta condițiune în Austria nu s'a implinit, și nu sînt prospecte, că s'ar primi. Decî guvernul și-a ținut de datorință, ca în sensul §-lui 68 art. de lege XII din 1868 să presente proiect de lege pentru regularea provisoră a afacerilor pactului, inse cu acea îndrumare, ca dacă inchierea definitivă a pactului cu Austria pe cale constituțională nu va succede până la terminul fix de 1 Maiu 1898, guvernul să prezenteze proiect de lege pentru aranjarea de sine stătătoare a afacerii.” Kossuthiștii au primit vorbirea ministrului cu strigare: „Trăescă Ungaria independentă!”

Kossuthiștii vor să impedece votarea provisorului înainte de 1 Ian. 1898. Espirand adecă anul acesta fără de provisoriu, pot să se nască complicațiuni, cari să pună capet dualismului de azi. Așa sperază Kossuth, care în ședința de Marti a dat singnalul obstrucțiunii. El a propus, ca proiectul să nu se trimită numai comisiunii parlamentare, ci secțiunilor, de ore ce acela are caracter de drept de stat. Camera s'a prea grăbit

la votarea primului proiect al provisorului. Ungaria s'a oferit Austriei, și Austria a respins-o. Stările actuale din Austria nu se pot numi constituționale. Partida independentistă stă pe baza uniunii curat personale și din toate puterile va lupta pentru acest principiu, și acum e timpul oportun spre a-l realiza. „Eu nu cred,“ zise oratorul, „că la locul mai înalt s'ar opune postulatelor juste ale națiunii și aspirațiilor ei. Dăru am vădit, că și aceea s'a putut esopera, ca Majestatea Sa să sancționeze legile politice-bisericesci, de și fie care scie, că tradițiunile casei domnitoare sînt diametral opuse acelor legi. Noi nu poftim lucruri neesecutabile, și dacă guvernul ne denegă cererea, noi cu toate puterile vom împedea ridicarea proiectului la putere de lege.“ — Kossuthistul Barta Ödön a propus, ca proiectul să se străpună unei comisii ad hoc. — Aș mai vorbit încă opt Kossuthiști la acest obiect. — Cu greu vor pute împedea votarea Kossuthiștilor numai singuri.

Ministrul Croației Josipovich era pe aci, să se retragă. De cauză se aduce divergența între dînsul și între ministrul ungar de finanțe în cestiunea dreptului de crișnărit în Croația. Se zice, că Josipovich ar fi avut conflicte și cu banul Hédervary.

Austria.

Ministrul Gautsch a continuat pertractările când cu majoritatea, când cu minoritatea parlamentară spre a readuce lucrurile în stare normală, dară până acum toate încercările au rămas fără rezultat.

Propunerea ministrului ar fi, ca limba oficială în afacerile interne în cercurile curat germane să fie cea germană, în ținuturile curat cehe cea cehă, era în cele mixte amîndouă limbile. O comună se consideră de mixtă, când populațiunea de cealaltă naționalitate e de cel puțin 25%. Un cerc judecătoresc se consideră de mixt, când are cel puțin 20% cetățeni de cealaltă limbă. Ce privește învățarea ambelor limbi, oficialii concipiști trebuie să le scie, dară termenul spre a le învăța să se prolongească de la 5 la 15 ani. — Germanii nu primesc nici această propunere, ci simplu pretind, să nu se receră de la oficialii cunoscerea limbii cehe.

România.

Antisemitismul începe a prinde rădăcini mai adânci și în România, unde Evreii s'au înmulțit și s'au îngâmfat. Duminică Evreii au convocat o adunare publică spre a protesta în contra proiectului de lege, care eschide de la serviciul militar pe Jidani nenaturalizați. Presentându-se la adunare și unii creștini, ea a decurs destul de tumultuos. Ca răspuns la această adunare studenții s'au întrunit în un meeting protestând în contra amestecului necompetent al Iudeilor străini în afacerile țării. După meeting s'au inscenat demonstrațiuni și escese în contra Jidovilor spărgându-li-se ferestrele. La interpelarea lui Marghiloman ministrul de interne Ferechide răspundend

a zis, că studențimea n'a participat la actele de vandalism. Provocători au fost Evreii. Ministrul are placate, prin cari ei insultă națiunea română. Atitudinea agresivă a acestui element contrar elementului românesc a provocat un sentiment de indignare. A nume Evreii au spart capul unui Român, și acest act a infuriat mulțimea asupra lor. Guvernul va lua măsurile de lipsă, ca să nu se mai repețescă escesele.

Turcia.

Pacea definitivă între Turcia și Grecia s'a încheiat, și Sâmbătă în 4 a c. s'au și subscris în Constantinopol stipulațiunile de pace. Cu puține modificări s'au primit toate propunerile făcute de marile puteri.

Correspondințe.

Din tractul Mediașului în Dec. 1897.

Onorată Redacțiune!

În numărul 48 al prețuitei „Unirea“ a apărut o corespondință din Z. și subscrisă de Z. La această corespondință dați-mi voie, să reflectez, nu pentru ca să-i micșorez valoarea, ci din contră, ca după puțină să o măresc.

Privitor la predarea religiunii în școlile noastre populare lécul infabil cerut de la centru — după părerea mea — nu e de lipsă, să se mai inventeze o dată, de ore ce acela e de mult inventat, și dacă lipsese ceva, aceea nu pôte fi alta de cât aplicarea lui. Avem adecă regulamentul nostru scolastic archidieceșan, avem ordinațiuni consistoriale și protopopesce aproape din fie care an. Resteză numai efectele lor.

Cu una înse nu mă pot împăca. Domnul corespondent zice adecă la un loc: „Dar bucuria imi fu prea pripită: prelecția aceea practică (Isus în etate de 12 ani. Cor.), după cum spunea programul adunării, avu să o țină unul din învățători.“ — Dacă dl corespondent scie aceea, că Mântuitorul a îndrumat pe preoți, să vestescă Evangelia la totă zidirea, nu mai puțin o sciū și eu, dar a fară de asta mai sciū încă ceva. Constatat lucru este adecă că învățătorii nostri confesionali paralel cu alte studii își câștigă calificațiune și din studiul religiunii și al tipicului bisericesc, nu ca fiitori elevi, ci ca fiitori învățători. Cum că bine este așa, nu se pôte constesta, ér cum că studiul religiunii învățătorii nostri au să-l pună mai târziu în pracsă, urmază chiar și numai din punctul de vedere al instituirii de coruri. Dar să mergem mai de parte. Preotul, conform regulamentul are să propună studiul religiunii în câte 2 ore pe săptămână. Elevii de repetițiune au să frecventeze școla tot de câte 2 ori, în care timp preotul — fiind silit a-și împărți ast fel orele — trebuie să se ocupe esclusiv cu corepetiționarii, căci la din contră s'ar alege cu nimica, avënd a se ocupa cu ei și învățătorul. Va înțelege deci dl corespondent, că 2 ore pe săptămână sînt absolut prea puține pentru instrucțiunea religioasă alor 60—80 elevi (se înțelege de la sate). Și ce urmază de aci? Singur aceea, că și învățătorul va fi silit, să propună religie, căci să mă ierte dl corespondent, dar mai multe césuri de propunere nu se pot impune sarcinii preotului, de ore ce chiar și dacă

nu ne-am ocupa cu „rîmatul pămîntului“, de lipsa lucrului nu ne putem tângui.

Dar mai conține pledarea dlui corespondent chiar și puțină primejdie. Pentru ce adecă voesce, să abată pe învățătorii de la nobila lor intențiune de a ținé în adunările reuniunii lor prelegeri și din studiul religiunii? În Austria, dacă învățătorii sînt lipsiți de calificațiune religioasă, au devenit cei mai periculoși socialiști. În Ungaria tot învățătorii au propus ministrului ștergerea religiunii dintre obiectele de învățămînt. Poftescă și dl corespondent a abate pe învățătorii nostri de la acest studiu, și apoi propună tot dsa, să vedem, cu cât succes?!

În fine avem sfîntă datorință de a sprigini reuniunile învățătoresce atât moral-minte cât și material-minte, de ore ce cu ivirea lor s'a astupat o lacună de mult simțită, și s'a pus basă unei noue ere culturale. Binevoescă înse dl corespondent a dispensa preoțimea de la prelegeri de felul dsale. Preoții își au sinódele lor de primăvară, unde de regulă țin prelegeri pastorale, și aci li-se face critica din partea șefului și a colegilor lor în înțelesul pedagogilor bisericesci. Dacă dsa are gustul și diligența de a ținé și alt fel de prelegeri, poftescă, căci noi i-o luăm în nume de bine.

Im.

Noutăți.

Concours la parochi. 1) Pentru parochia Turda nouă din protopopiatul Turzii, care stă sub patronatul erarial. Emolumentele: 1. Casă parochială de piatră constătoare din 3 chilii, o căsuță laterală, o cămară și o culină de vară. 2. Grădina și cimetierul. 3. Porțiune canonică 6 jugere 900 °□ agru și o vie de 300 °□. 4. Salar de la erar 210 fl. 5. De la 60 familii câte o metretă cucuruz și o zi de lucru, din cari terțialitatea e a cantorului. 6. Venit stolar 20 fl. *Se observă, că cu oficiul de paroch e împreunat și oficiul de protopop al tractului Turzii.* 2) Pentru parochia Pogăcelea din protopopiatul de acela-și nume. Emolumentele: 1. Casă parochială de lemn cu 5 încăperi și celariu sub ea. 2. Culină de vară din grădele. 3. Un grașd pentru 10 vite cornute și patru cai. 4. Șură. 5. Un coșeriu. 6. Găinariu. 7. Fondul intern parochial de un juger 694 °□ cu grădina de legumi și de pomi. 8. Porțiune canonică parochială arătoriu 31 jugere 864 °□, cositoriu 8 jugere 904 °□. 9. Venitele stolare. 10. *Cu oficiul de paroch va fi împreunat și oficiul protopopesce al tractului Pogăcelea.*

I. Serată literară în folosul „Reuniunii femeilor române gr.-cat. din Blaș“ se va ținé mâne în 12 Decembre în sala internatului de fetețe. Începutul la 5 ore sara. Prețul intrării 20 cr. Programa: 1. *Poetul Coșbuc*, disertațiune. 2. *Regina Ostrogoșilor* de G. Coșbuc. 3. *Poutpouri* (terțet musical). 4. *Dragoste învrăjbită* de G. Coșbuc. 5. *Arie din Barbierul de Sevilla*.

Adunare de protestare. Alegătorii români din cercurile electorale ale comitatului Sibului sînt convocați pe 14 a c. în Sibiu spre a protesta în contra proiectului de lege despre magiarisarea numelor de comune și a altor localități.

† **Nicolae Braia** din Tievaniul mare, prin o munificență fundațiune de stipendii devenit neuitat binefăcătoriu al nemului său, în 4 Decembre în etate de 73 ani a trecut la cele eterne. Fundațiunea se evaluază de la 30.000—40.000 fl. și constă din pămînt și acțiuni de la 10 institute românesce din patrie.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Fragmente liturgice.

VII.

Întreit sfînta cântare sau Cântarea de învingere.

Lit. s. Ioan: „Macar de și stați înaintea ta miș de Archangel și zece de miș de Ânger, Cheruvim și Serafim cei cu câte șese aripi și cu ochi mulți, cari se înalță sburând,“

Eschiamatiune: „Cântare de învingere cântând, strigând, glas înalțând și grăind:“

Chorul: „Sfînt, Sfînt, Sfînt e Domnul Savaot, plin este cerul și pămîntul de mărirea lui. Osana întru cel de sus. Bine e cuvîntat, cel ce vine întru numele Domnului. Osana întru cel de sus.“

Lit. s. Vasiliu: „Că pe tine te laudă Ângerii, Archangelii, Scaunele, Domniile, Începătoriile, Stăpâniile, Puterile, și Cheruvimii cei cu ochi mulți, ție înainte stați împrejur Serafimii, șese aripi la unul, și șese aripi la altul, și cu două își acoper fețele sale, ăr cu două picioarele, și cu două sburând strigă unul cătră altul cu gură neîncetate, cu netăcute cuvîntări de mărirea,“

Preotul Eschiamatiunea: „Cântare de învingere scl.“

Cuvintele acestea ale liturgiilor noastre sînt în partea lor cea mai mare împrumutate de la Isaie c. 6 și din ps. 117 și acomodate consacrarii eucharistice.

Locul de la Isaie 6, 1 ur. sună ast fel: „Și a fost în anul, în care a murit împăratul Ozie, vădută-am pe Domnul ședînd pe scaun înalt și ridicat, și plină casa de mărirea lui. Și Serafimii stați împrejurul lui, șese aripi la unul, și șese aripi la altul, și cu două își acoperiaș fața, și cu două își acoperiaș picioarele, și cu două sburaș. Și strigaș unul cătră altul și ziceaș: Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot, plin este tot pămîntul de mărirea lui. Și s'a ridicat pragul cel de sus al ușiș de glasul, cu care strigaș, și casa s'a umplut de fum. Și am zis: O ticălosul de mine, că m'am umilit, că fiind că sînt om, și buze necurate avînd, și locuesc între popor, care are buze necurate, și pe Împăratul Domnul Savaot l-am vădută cu ochii mei. Și s'a trimis la mine unul din Serafimii, și în mână avea un cărbune, care-l luase cu cleștele din altariș. Și l-a atins de gura mea și a zis: Țtă s'a atins acesta de buzele tale, și va șterge fărădelegile tale, și pécatele tale va curăți.“

Pentru ca să pricepem pe deplin îndreptățirea folosirii cântării întreit sfînte în liturgia bisericii creștine preste tot și îndreptățirea folosirii ei chiar în locul acela al liturgiei, în care se folosește în tóte liturgiile creștine, e de lipsă, să ne dobîndim înțelegerea cuvintelor, cari le-am reprodus din profetia lui Isaie.

Isus Christos Mântuitorul nostru ședînd de-a drépta Tatălui e ca om de o dată și capul tuturor cetelor ângerescî. Acestea sînt o parte a acelei împărății, despre care mărturisim: „A căruia împărăție nu va avé capét.“ Mântuitorul înviat e înalțat preste tóte zidirile și pus „mai pe sus de cât tótă Stăpânia și Biruința și Puterea și Domnia și de cât tot numele, ce se numesce nu numai în vécul acesta, ci și în cel viitoriu“ (Ef. 1, 20 ur.), „plecându-se lui Ângerii și Domniile și Puterile“ (I Petr. 3, 22).

Învățătura bisericii întemeiată pe sfînta Scriptură și pe tradițiune deosebesce noué cete ângerescî. Cu privire la firea proprie fiesce căreia din cetele acestea, pe cum și cu privire la slujba fie căreia revelațiunea dumnezeescă nu ne dá deslușiri mai aménunțite. Noi despre lucrurile acestea putem să avem numai păreri și presupunerii mai mult ori mai puțin probabile. Pătrunderea mai adâncă în tainele cele minunate ale lumii ângerescî ne e rezervată pe atuncia, când vom ajunge și la vederea fericitoare a lui Dumnezeu. Și totuși deja și aici pe pămînt — cât e de frumósă și de atrăgétore pentru ochiul credinței lumea aceea ângerescă mare și strălucitoare! Asemenea unor stele strălucitoare împrejură ângerii scaunul celui Preainalt. Ei se soresc în razele gloriei dumnezeescî și privesc în adâncimile esenței dumnezeescî. Spiritele acestea sublime sînt pline până la revérsare de lumină, iubire și fericire. Îubilare, cântare de laudă și mulțamită se înalță din mijlocul lor neîncetat cătră scaunul lui Dumnezeu.

De o privire de felul acesta în viața cetelor ângerescî a avut parte profetul.

Explicarea cuvintelor profetului Isaie ne-o îmbie s. Ioan Chrisostomul. Țtă o:

„Și a fost în anul, în care a murit împăratul Ozie, vădută-am pe Domnul ședînd“ (Isaie 6. 1). Înse Christos zice: „Pe Dumnezeu nimenia nu l-a vădută nici odinoriă; unul născut Fiul, care este în sinul Tatălui, acela a spus“ (Io. 1, 18). Și ără-și: „Nu pentru că a vădută cine va pe Tatăl, fără numai cel ce este de la Dumnezeu, acesta a vădută pe Tatăl“ (Io. 6, 46). Și acesta a zis lui Moisi: „Nu va vedé omul fața mea, și să fie viu“ (II Moisi 33, 20). Cum dară zice acesta, că a vădută pe Domnul? Că zice: „Vădută-am pe Domnul.“ Înse el nu zice vre un lucru, carele s'ar împotrivi celor ce a zis Christos, ci un lucru, carele li-se potrivește fôrte bine. Christos grăesce adecă despre cunoșcerea acurată, și cu acesta nimeni nu l-a vădută. Căci dumnezeirea desvélită și substanța curată nimeni nu a vădută-o a fără de cel unul născut. Profetul ne spune decî, că l-a vădută întru atăta, întru cât a putut. Căci nici el nu a putut să vadă, ceea ce este Dumnezeu, ci l-a privit sub ôre care figură. Dumnezeu s'a dimis adecă până la atăta, până la cât a putut, să se avinte slăbiciunea celui ce l-a privit. Din cele ce ne spune, se vede adecă limpede, că nici el, nici alt cine va nu a vădută dumnezeirea desvélită. El zice adecă: „Vădută-am pe Domnul ședînd.“ Țr Dumnezeu nu șede; figura acésta e adecă a trupurilor. Dar a vădută pe Domnul nu numai ședînd, ci „pe scaun“, ără Dumnezeu nu e cuprins în loc. Cum ar puté să fie cuprins în loc, cel ce e pretutindenea de față și tóte le umple, în mână căruia sînt marginile pămîntului? Din acestea se vede limpede, că aceea, că l-a vădută, s'a întimplat prin ôre care acomodate. Așa zise alt profet grăind în persóna lui Dumnezeu: „Eu am înmulțit vederile“ (Osie 12, 10), ceea ce va să zică: Eu am făcut, să mă vadă în chipuri deosebite. Țră dacă s'ar fi arétat însă-și substanța desvélită, ea nu s'ar fi vădută în chipuri deosebite. Dar fiind că pogorîndu-se acuma se aréta profetilor în chipuri deosebite, însușindu-și figură potrivită timpurilor, în cari să se vadă, de aceea zice: „Eu am înmulțit vederile, și în mâinile preoților m'am aseménat.“ Ca și cum ar zice: „Nu m'am arétat așa, pe cum eram, ci aseménându-mé unei forme, carea privitorii puteaș, să o vadă.“ Îl veți decî acum ședînd, acum întrarmat, acum cu pěr alb, acum în aer, acum în foc, acum arétându-se din dos, acum pe Cheruvimii, acum conformându-și icóna strălucirii materiilor metalice mai lucitoare. Pentru ce se arată acum întrarmat și stropit cu sânge, de alte ori în foc, acum arétându-și dosul, acum în cer, acum în scaun, acum pe Cheruvimii, nu e acesta timpul potrivit, ca să o spunem. — De astă dată va fi de folos, ca să grăim despre vedenia de față. Așa dar pentru ce se arată acum așa, ședînd pe scaun și cu Cheruvimii? El imiteză modul omenesc, de ôre ce grăesce cu ômeni. De ôre ce are să rostescă sentență despre lucruri mari și despre întreg rotogolul pămîntului și pe de-asupra despre Țerusalim, de aceea rostescé două sentențe, una, prin care statorcesc pedépsă asupra cetății și poporului întreg, ăr alta, prin care promite rotogolului pămîntului binefacere și mare sperare și onoruri nemuritoare. E înse obicei, ca judecătorii acestea să nu le facă într'ascuns, ci ședînd pe scaun judecătoresc înalt, în vreme ce toți asistă, și catapetesmele sînt adunate. Pe aceștia îi imiteză Dumnezeu. A poruncit, ca Cheruvimii să-l asiste, și șede „pe scaun ridicat“, și așa rostescé sentența aceea. Și pentru ca să afii, că lucrul acesta nu se întemeieză pe coniecturare, ci că acesta îi e obiceiul, voiú cerca. să o dovedesc acésta și din cuvintele altui profet. La Daniil încă avea să rostescă o sentență mare despre pedepsele și isbîndile, cari aveaș să lovescă pe Țudei, și despre bunătățile, cari aveaș să se împărtășescă rotogolului pămîntului; acolo încă se arată scaunul strălucit și înalt, și corul ângereilor și ceta Archangelilor asistând, și Unul născut ședînd, și se deschid cărțile, și se pornesc riurile cele de foc, și se întocmesce în tóte privințele forma scaunului judecătoresc. — Așa dară ce zice? „Vădută-am pe Domnul ședînd.“ A ședé pe scaun e tot de una simbolul judecății, pe cum zice David: „Ședută-ai pe scaun, cela ce judeci dreptatea“ (ps. 9, 4). — Dar a ședé e simbolul altui lucru, spune profetul. Al căruí lucru? Al celui tare, care ține, purcede, al celui neschimbat, nesfârșit al vieții, perpetue. De aceea zice: „Că tu ședî în veac, și noi perim în veac“ (Bar. 3, 3). Ca și cum ar zice: Tu rămâi, ără, trăesci, fiind pururea în acela-și chip. Că acésta nu a zis-o despre scaun, o dovedescé însă-și deosebirea. Căci nu a zis: Noi stăm, ci: „Noi perim.“ Țră șederea aceea pe scaun însămnă a judeca. De aceea l-a vădută așa „ședînd pe scaun înalt și ridicat“; ori alta însămnă acésta, alta aceea. Căci „înalt“ a fost scaunul, adecă mare și fôrte înalțat,

și „ridicat“, adecă înfățișându-se de o înălțime nemăsurată și sublimă. „Plină casa de mărirea lui.“ Ce casă, rogu-te? Biserica. Căci pentru că de acolo porcedeau vrășmașii, de aceea în vedenia acésta minunată cu dreptul se vede ședând acolo. Érá „mărire“ numesce aci splendórea, strălucirea cea neapropiată; de óre ce nu putea să o exprime cu cuvinte, o numi mărire, și nu singur numai mărire, ci mărirea lui Dumnezeu. „Și Serafimi stău împrejurul lui.“ Pe cine numesce? Virtuțile netrupesci ale cetelor celor de sus, a căror virtute și fericire póte să se vadă deja din nume. Căci în limba evrească Serafimi însemnă gură de foc. Ce cunoștem deci din acésta? Curățenia substanței, priveghiarea, sirguinta, agilitatea, forța de acțiune, frumseța. Căci profetul David vóind, să ne arete slujba gata a puterilor celor de sus și înțimea și agilitatea slujbei, a zis ast fel: „Cel ce faci Ângerii tîi spirite, și servitorii tîi pară de foc“ (ps. 103, 5), arătându-ne prin elementele acestea înțimea, ușurința și agilitatea. Ast fel de slujbe au virtuțile acestea: ele preamăresc cu gură curată pe Dumnezeu, împlinind zilnic acest lucru, aducând jertfa laudei, sevărșind acésta slujbă neîncetată. Érá vrednicia lor o dovedesce aceea, că ele sînt lângă scaun. Căci în ce chip la împérații pămîntesci aceia, cari sînt în vrednicie mai mare, stău aprópe de scaunul împératec, așa și puterile acestea pentru virtutea lor cea eminentă stău în jurul sublimului scaun gustând neîncetat fericire negrăită și bucurându-se în fericita parte a acestei slujbe. „Șese aripă la unul, și șese aripă la altul, și cu două își acoperia fața, și cu două își acoperia picioarele, și cu două sburau. Și strigau unul către altul, și ziceau: Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot, plin este tot pămîntul de mărirea lui.“ Ce ne însemnă penele acestea, și ce ne simbolizează aripile? Căci puterile acelea netrupesci nu au aripă. Ci profetul éráși ne exprimă nisce taîne prin figură mai dure, acomodându-se slăbiciunii celor ce-l audia atuncia, și tot de o dată arătându-ne prin acomodarea acésta nisce idei, cari întrec tótă mintea.

„Ce simbolizează deci aripile? Înălțimea și sublimitatea acestor virtuți. Așa se arată și Gavriil sburând și pogorîndu-se din cer, pentru ca să-l cunoșci înțimea și ușurința. Și ce te miri, că grăind despre virtuțile servitoare s'a folosit de cuvinte de acestea, când nu a privit de lucru nevrednic a folosi acomodarea acésta chiar și despre Dumnezeul tuturor? Când a voit adecă David să exprime sau firea lui cea netrupescă sau înțela, cu carea e pretutindena de față, a zis: „Cel ce umbli preste aripile vînturilor“ (ps. 103, 4). Și totuși nici vînturile nu au aripă, și nici el nu umblă preste aripă. Cum s'ar puté adecă acésta, când el e pretutindena de față. Ci, pe cum am zis, acomodându-se slăbiciunii ascultătorilor a înălțat mintea lor de la lucrurile acelea, cari erau capabili a le cuprinde. Și éráși vóind, să arete ajutoriul și siguranța, cari le primesc de la dînsul, se folosesc de aceleși cuvinte și zice: „Întru acoperemîntul aripilor tale mă veș acoperi“ (ps. 16, 8). În cuvintele acestea prin aripă nu simbolizează numai sublimitatea și înțela lui, ci și alt lucru înfricoșat. Arată adecă aceea, că de și ceea ce se vedea, se întîmpla pe calea acomodării, pe cum și era într-o adevăr, puterile cele de sus a bună samă

nici chiar în chipul acesta nu au putut să cuprindă lucrul. Căci aceea, că și-au acoperit asemenea și spatele, au făcut-o, pentru că se ulmiau și se înfricoșiau de lumină, și nu puteau să rabde strălucirea, carea isvoră din scaun. De aceea punând înaintea sa aripile asemenea unui părete își acoperia fețele; ceea ce facem și noi plecându-ne către pămînt, când cade tunetul ori porcede fulgerul, aceea au făcut-o și acelea. Dacă Serafimi, virtuțile acelea mari și minunate, nu putură să vadă fără de frică pe Dumnezeu ședând, zic, ședând pe scaun, atuncia cari vor fi cuvintele acelea, cari să póta exprima nebunia celor ce zic, că ei cunosc limpede chiar și pe Dumnezeu, și cari scrutază în chip curios natura aceea nemuritoare? „Cu două sburau, și strigau.“ Ce e acest „sburau“ și ce va să însemne? Că ei sînt neîncetat în jurul lui Dumnezeu și nu se depărtază de la dînsul, ci că acesta e modul lor de viață, ca să-l laude neîncetat în cântări și să preamărescă tot de una pe ziditoriul său. Căci nu zice: Au strigat, ci: „Strigau,“ adecă sevărșesc neînterupt acest lucru. „Unul către altul și ziceau: „Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot.“ Asta va să însemne conglăsuirea lor unisonă și modulată și laudele, cari le rostiau în chip sərbătorec și simțind de totului tot una. Imnul acesta nu e numai laudă, ci și profecție despre bunătățile cele ce vor avé, să cuprindă întreg pămîntul, pe cum și o propunere acurată a învățăturilor. Dar pentru ce nu au rostit acel cuvînt nu mai o dată, ca apoi să tacă, și nici numai a două óră, ca apoi să înceteze, ci l-au adaus și a treia óră? Óre nu se vede limpede, că ei au făcut-o asta, pentru ca să aducă Treimiș cântare de laudă? De aceea zice Ioan, că acésta s'a zis despre Fiul, érá Luca, că despre Spiritul, și în sfârșit profetul, că despre Tatăl. Érá ceea ce urmază, ne întăresc părerea acésta. Căci după cântarea de laudă au adaus: „Plin este tot pămîntul de mărirea lui.“ Acestea au fost o profecție acurată: ele prevestesc sciința viitoare, prin care întreg pămîntul s'a umplut de mărirea lui Dumnezeu, pe când dimpotrivă odinórá și chiar și pe atuncia, când s'au rostit acestea, nu numai cele alalte părți ale pămîntului, ci chiar și însuși ținutul Îudeilor erau pline de multă fărădelege, și nimeni nu preamăria pe Dumnezeu. Despre acésta ne este mărturie profetul însuși, când zice: „Pentru voi numele meu pururea se hulesce într-o nemurire“ (Isaie 52, 5). Când s'a umplut deci pămîntul de mărirea lui? Atuncia, când imnul acesta s'a dus pe pămînt, și ómenii de pe pămînt s'au însoțit corului virtuților celor de sus și au adus aceeași melodie și au sərbătorit împreună pe Dumnezeu. Dacă vre un Îudeu s'ar împotrivi cu sfruntare acestui fapt, spună-ne, când s'a umplut tot pămîntul de mărirea lui, adecă de mărirea aceea, carea isvoresce din cunoscință? Îuse nu o va puté aréta acésta nici o dată, de și-ar vėdi chiar și de o mie de óri nerușinarea. „Și s'a ridicat pragul cel de sus al ușii de glasul, cu care strigau.“ Vėđi, cât de ușor se pricepe profecția, cum sînt legate între olaltă lucrurile? Căci după imnul acesta, după ce s'a umplut pămîntul de mărirea lui, au încetat tóte cele iudeesci, ceea ce o arată prin aceea, că s'a ridicat pragul cel de sus al ușii.

(Va urma.)

Ben Hur

saù

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Pentru ca să încunjure acum încovoiatura, Messala trase caii în stînga și prin acésta firesce că le micșoră înțela. El era sigur de învingere; multe altare voia el să împodobescă cu daruri votivale; până acum domnia încă tot geniul Romei. La cei trei stîlpi, numai șese sute de urme de aci, îl așteptau glorie, înmulțirea averii, înaintare și un triumf, care avea să-l îndulcescă nespun de tare ura! În aceeași clipă vėđu Malluch, cum Ben Hur se plecă înainte preste Arabii săi și le slobođi frînele. Măna lui falfăia sbiciul adunat așa, ca să nu ajungă, să lovescă fugarii; de-asupra cailor înspălmîntați se învîrtia și țigănia și se învîrtia sbiciul érá și érá, și de și nu cădea, să lovescă

fugarii, lor totuși le suna din pocniturele lui cele tari nu numai încurajare, ci și amenințare; în vreme ce Ben Hur trecu ast fel de la activitate liniștită la activitate iresistibilă, și în vreme ce i-se înflăcărară fața și ochii, se părea, că el prin frîne cu înțela fulgerului împărtăși voința sa cailor; pe loc ascultară toți patru ca unul de porunca acésta și cu o săritură ajunseră lângă căruța Romanului. Messala auzi la unghiul cel primejdios al țintei, cum Ben Hur întea cailor săi, dar Romanul nu îndrăznia, să privească în apoi și să vadă, ce va să însemne acésta. Poporul nu-l aclama de loc. A fară de duritul căruțelor și de pocnitul copitelor se audia numai un singur glas, glasul lui Ben Hur. În vechea limbă aramescă a șecului striga el către Arabii săi:

„Înainte, Atair! Înainte, Rigel! Ce e, Antares? Veți, să slăbesci acuma! Bunule căluț, — oho, Aldebaran! Îi aud cântând în corturi. Aud pe copii cântând, femeile

— cântând despre stelele Atair, Rigel, Aldebaran și despre învingerea lor! — și cântarea nici o dată nu se va mai sfârși. Așa e bine! Măne mergem a casă, sub corturile cele negre — a casă! Înainte, Antares! Vița ne așteptă, și stăpânul ne așteptă! Așa, acum o ați sevărșit-o bine! Ha, ha! Am învins pe superbul acela. Măna, carea ne-a lovit, zace în pulvere. A noastră e gloria! Ha, ha! — minunat! Lucrul e sevărșit — holla! Stați!“

Nici când nu a fost mai simplu lucrul de felul acesta, a rare óri a reușit așa de momentan.

În clipa aceea, carea și-o alese Ben Hur spre a-și sevărși trăsătura plănuită, Messala sbura în cerc în jurul țintei. Pentru ca să trecă pe lângă el, Ben Hur trebuia să măne cruciș preste văgașul lui; asta pretindea o istețime mare, dacă voia să și înainteze cu o cale; trebuia să măne într'un cerc uniform, care să fie numai cu forțe puțin

mai larg de cât al lui Messala. Miile, cari erau pe bănci, pricepeau toate acestea pe deplin; ele veduseră semnul, ce-l dase Ben Hur cailor, și vedură și răspunsul cel admirabil al lor la semnul acela; cei patru fugari ai lui Ben Hur cu totul aproape lângă rota din a față a lui Messala, rota din launtru a lui Ben Hur foarte aproape în urma căruței celui alalt, — acestea toate le vedeau. De o dată auziră o pocnitură, ce răsuna prin cercul întreg, și mai iute de cât gândul sbură preste drum o ploie de țandure scilicidose albe și galbene. Coșul căruței Romanului se trânti jos spre dreapta. Când osia atinse pământul cel tare, ea sări îndărăt, asta se mai întâmplă încă o dată și a treia oară, și apoi se desfăcu căruța în părți, și Messala, încurcat în frinele sale, cădu preste cap.

Firea îngrozitoare a acestui spectacol se mai potență, când Sidonénul, care alerga cu căruța în urma lui Messala pe lângă zid și de aceea nu putea nici să oprască și nici să ferască, mână între ruinele căruței cu o iuțelă, care amenința pe Messala cu moarte sigură; Sidonénul trecu preste Messala și intra între cei patru cai ai lui, cari turbaseră de spaimă. Din confuziunea acésta, dintre caii, cei ce se luptau unul cu altul, din baterea cu copitele, din întunecosul nor de colb și năsip Sidonénul scapă destul de timpuriu, pentru ca să vadă, cum alergă Corinténul și Bizantinul pe drum la vale în urma lui Ben Hur. Acesta nu suferise întârziare nici măcar de o secundă.

Omenii se sculară, săriră pe bănci și strigau de-a valma. Cei ce căutați cu ochii pe Messala, îl vedeau acum sub copitele cailor, acum sub căruțe. El nu se mișca; ținea, că a murit. Dară maiortitatea covârșitoare privia în urma lui Ben Hur. Acești omeni nu veduseră mișcarea frinelor, cu care mânase puțintel spre stînga și prinse și strivise cu virful ferecat al osiei sale rota lui Messala; ei observaseră înse schimbarea firii lui și simțiseră chiar și înflăcărarea sufletului lui, hotărîrea eroică, forța îmbătătoare a firii lui, carea o vârsase așa de fără de veste în Arabii săi prin cuvinte, priviri și gesturi. Și cum mai alergau ei! Asta era mai virtos săritul unor lei înhămați; dacă nu ar fi alergat căruța în urma lor, s'ar fi părut, că cei patru sboră. Când Bizantinul și Corinténul veniau pe drum la vale, Ben Hur întorcea căruța la ținta cea dintâi.

El a învins!

Consulul se sculă. Poporul striga răgușit. Conducătorii jocurilor se pogorî și încunună pe învingătorii.

Fericitul dintre bușitorii era un Saxon blond cu frunte scundă și cu trăsături așa de brutale, cât Ben Hur trebui să mai privească încă o dată la el. Îndeul recunoscu într'însul pe un măiestru de scrimă, al cărui favorit fusese el însuși odinioară în Roma. De la el Îndeul își înalță privirea la balustradă și vedu pe Simonide cu ai lui. Ei îi făceau semne cu mâinile. Estira rămase ședînd, era Iras se sculă, îi surise și-i făcu semn cu eventaiul. Manifestările aceste ale favorului îl cam îmbetară, căci el nu scia, că Messala ar fi avut tot asemenea parte de ele, de cum va ar fi învins.

Acuma se înșiră procesiunea triumfală și părăsi cercul prin porța triumfală. Mulțimea satisfăcută o însoția cu aclamări.

Ziua trecuse.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut

Calendarul „Unirii“ pe 1898 Anul II

cu următorul cuprins bogat și interesant: Cronologie, Serbătorile, Regentul, Întunecimii, Anotimpuri, Umblarea timpului, Lunile cu povețe economice și semne de timp. Regenții europeni. *Sematismul provinciei mitropolitane de Alba Iulia* cu specificarea parohiilor în românește și ungurește și cu posta ultimă și a parohiilor, cum și a diferitelor dicasterii.

Michail Pavel, episcopul de Orade, schiță biografică (cu un portret foarte succes). „*Christos a înviat*“, poezie de Al. Vlăduță. *George Coșbuc* (cu portret) note biografice și trei poezii: *Epigramă* (în vîrsta de 12 ani), *Pe ceri* (de 14 ani) și *Beda* (din 1886). *Alas. Bohățel*, biografie și portret. *Cisme de mprumut și S'a turcitu-se bățul*, anecdote hazlii de Th. D. Speranță. *Glume. Morții nostri* (bărbații gr. cat. fruntași morți în 1897) cu portretul *br. David Urs și Iosif Hossu. Sfaturi*. Posta. Scala timbrelor. Tîrgurile. Inserțiuni.

Din acest cuprins orî cine se pôte convinge, că acest Calendar e cel mai potrivit și mai bun pentru preoțimea noastră gr. cat. în special.

Prețul unui exemplar 35 cr. cu porto 40 cr.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Escelenței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare*.

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

A apărut:

M. T. Cioerone despre bêtănțe tradus de *Andrei P. Liviu* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidieceșan. Sintem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural*.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Prea-veneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestu op. Fără de cartea acésta nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preoțesc, din care să lip-

séscă acésta carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în peletare fl. 3.80.

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Arde, fazele lor în trecut și valoarea în presente.

Studiu istorico-canonice de *Dr Alexandru Grama*. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de 3 fl. la *Tipografia seminarială în Blaș* (Balázsfalva).

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „*Gazetei Transilvaniei*“ și a dlui *Nicolae Densușan* asupra Mitropolitului *Vancea* și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Instrucțiune

dată de Inaltul ministeriu de interne cu privire la *procedura contra morbului de ochi: „trachoma“*, pentru auctorități publice și învățătorii. — Broșura constă din 15 pag. și costă 5 cr., spedită franco sub fașe 3 cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 5986—1897

(32) 2—2

Concurs.

Pentru conferirea alor 10 stipendii de câte 100 fl. din fundațiunea fericitului *Baron David Urs de Margina* prin acésta deschidem concurs pe 31 Decembre a. c. sub următoarele condițiuni:

1) Concurentul are să dovedescă cu carte de botez, că este greco-catolic născut în vre una din comunele arondate în comitatele Făgăraș, Sibiu sau Hunedóra;

2) cu atestat de la medic, că este deplin sănătos;

3) cu atestat de frecuentare, că e școlariu în I clasă a gimnasiului gr. cat. din Blaș și ca atare are purtare morală bună și face progres în studii;

4) că este sau pôte fi suscept în seminarul junimii gr. cat. din Blaș.

Fetițele, cari studiază în școala superioară de fetițe gr. cat. din Blaș și sînt sau pot fi susceptibile în internatul fetițelor de aici, încă sînt îndreptățite a concurge la stipendii din fundațiunea acésta, dacă întrunesc condițiunile de sub 1—3.

Stipendiile se conferesc pe anul scol. 1897/8. Consăngenii fundatorului au preferință. Stipendiații sînt obligați a se educa în internatele numite, și în cât stipendiu nu ajunge spre acoperirea taxei internatului, dîșșii au să o întregescă dintr'al său.

Din ședința consisterială ținută la Blaș în 27 Novembre 1897.

Victor Mihályi
Archiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.